MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

MAGISTRAT DR.
JACQUELINE PADOVANI

Seduta ta' l-20 ta' Ottubru, 2004

Avviz Numru. 1192/1987/1

GAETANO SAMMUT F'ISMU PROPRJU U GHAN-NOM TAL-ASSENTI JOSEPH SAMMUT U B'DIGRIET TAL-1 TA' NOVEMBRU 2002 STANTE L-MEWT TA' GAETANO SAMMUT FIL-MORI TAL-KAWZA IL-GUDIZZJU GIE TRASKUZ F'ISEM CHARLES SAMMUT BHALA L-UNIKU EREDI TA' L-ATTUR GAETANO SAMMUT KIF WKOLL GHAN-NOM TA' L-ASSENTI JOSEPH SAMMUT
VS
PAULINE SAMMUT U CHARLES SAMMUT KJAMAT IN KAWZA B'DIGRIET TAL-4 TA' JANNAR 1994

Il-Qorti,

Rat l-avviz ppresentat mill-attur pro et nomine fl-20 ta' Novembru 1987 fejn talbu lill-Qorti tikkundanna lill-konvenuta fi zmien qasir u perentorju li jigi ffissat minn dn il-Qorti tizgombra minn gol-fond numru mija u tmienja (108), Victory Street, Hamrun, li il-konvenuta qeda tokkupa minghajr titolu validu u legali.

Ghal fini tal-kompetenza jigi dikjara illi l-valur lokatizju tal-fond ma jeccedix il-mija u hamsin lira maltin fis-sena (Lm150). Il-konvenuta giet ingunta ghas-subizzjoni. Bl-ispejjez.

Rat in-nota ta' eccezzjonjiet presentata mill-konvenuta fil-21 ta' Jannar 1988 fejn eccepiet:-

1. Illi fl-ewwel lok din il-Qorti mhux kompetenti stante si tratta ta' lokazzjoni vera u propria.
2. Bla pregudizzju ghal fuq premess din il-Qorti mhiex kompetenti rationae valoris u kif wkoll ad valurim, u ghalhekk il-konvenuta ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju.
3. Illi fil-bqija taghhom t-talbiet attrici kienu infondati fil-fatt u fid-dritt. Ghalhekk ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra taghhom.

Salv eccezzjonijiet ohra.

Rat il-verbal tat-8 ta' Marzu 1988 fejn il-konvenuta minghajr pregudizzju ghall-eccezzjonijiet gia presentati ssollevata eccezzjoni ulterjuri u cioe illi hija ma kinitx il-legittima kontraditrici stante li l-fond in kwistjoni kien moghti b'titolu ta' lokazzjoni skond il-ligi lill-konvenuta u ir-ragel taghha fiz-zwieg u ghalhekk kellha tkun assistita minnu bhala kap tal-komunjoni tal-akkwisti.

L-attur sostna illi tali eccezzjoni ma setghetx tigi milqugha stante illi kellha tinghata preliminarjament u mhux meta diga kien hemm eccezzjonijiet ohra konflingenti maghha.

Rat id-decizjoni ta' din il-Qorti kif diversament preseduta tat-12 ta' Lulju 1990 fejn il-Qorti laqghet l-eccezzjoni tal-kovenuta li l-gudizzju mhux integru stante li kellu jigi inkluz Carmelo Sammut bhala l-kap tal-komunjoni tal-akkwisti.

Rat decizjoni tal-Qorti tal-Appell tal-11 t'April 1991 fejn revokat is-sentenza tat-12 ta' Lulju 1990.

Rat in-nota ta' eccezzjonijiet ulterjuri tal-konvenuta tat-18 ta' Mejju 1992 fejn eccepiet illi hija ghandha titolu ta' kommodat u ghalhekk ghandha titolu validu skond il-ligi.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-attur pro et noe tal-20 ta' Mejju 1992.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-konvenuta tal-22 ta' Settembru 1992.

Rat id-decizjoni ta' din il-Qorti tal-15 t'Ottubru 1992 fejn laqghet it-talbiet attrici u ordnat l-izgumbrament tal-konvenuta.

Rat id-decizjoni tal-Qorti tal-Appell tas-16 t'April 1993 fejn annullat is-sentenza tal-15 t'Ottubru 1992.

Rat id-digriet ta' din il-Qorti tal-4 ta' Jannar 1994 fejn gie kjamat in kawza Carmelo Sammut. Rat is-sentenza ta' separazzjoni personali u divizjoni tal-komunjoni tal-akkwisti bejn il-kjamat in kawza u l-konvenuta.

Semghet ix-xhieda bil-gurament.

Rat id-dokumenti esebiti , l-atti kollha tal-kaz.

Semghet it-trattazzjoni tal-partijiet.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) moghtija fil-15 ta' Dicembru 2003.

Ikkunsidrat:-

Illi mill-provi migbura jirrizulta illi l-attur kien ta l-fond in kwistjoni lil Carmelo Sammut kjamat in kawza sabiex jghix fih meta dan kien johrog ma persuna ohra. Sussegwentement Carmelo Sammut zzewweg lill-konvenuta u marru joqghodu fl-imsemmi fond u kellhom tifla.

Wara xi zmien sfaxxa iz-zwieg bejn il-kjamat in kawza u l-konvenuta li wassal ghal separazzjoni u imbaghad ghal

annullament, Carmelo Sammut mar jghix lura ma missieru waqt li l-konvenuta u bintha baqghu jokkupaw l-fond meritu tal-kawza.

Jirrizulta illi l-attur kien kkonsenja il-fond lill-ibnu Carmelo Sammut pero zamm id-dritt li jiehdu meta jkollu bzonnu (ara xhieda a fol 6 u 31)

Gie stabbilit wkoll illi l-parti kbira tal-ispejjez inkorsi fil-fond waqt l-okkupazzjoni tieghu mill-kjamat in kawza u l-konvenuta gew mhallsa mill-attur.

Jirrizulta wkoll illi meta Carmelo Sammut pprova jipperswadi lill-missieru jdawwar l-fond fuqu inqala l-inkwiet bejniethom tant illi ghal sentejn lanqas kienu jitkellmu (ara xhieda fol 33).

Fis-sentenza li ppronunzjat s-separazzjoni bejn il-kontendenti u dana dovut ghal htijiet ta’ Carmelo Sammut, dik il-Qorti ma semmiet xejn dwar il-fond in kwistjoni ghajr li l-manteniment kellu jithallas fid-dar tar-residenza ordinarja taghha.

Ikkunsidrat:-

Illi l-attur jsostni illi l-konvenuta qeghda tokkupa l-fond meritu tal-avviz miinghajr titolu validu u legali.

Il-fatti speci ta’ dan il-kaz juru bic-car illi l-konvenuta dahlet fil-fond ghaliex dahhalha zewgha konsegwenti ghaz-zwieg taghha mieghu.

It-titolu taghha jidderivi minn dan il-fatt u skond it-titolu ta zewgha il-kjamat in kawza bdiet tippartecipa f’dan it-titolu bi zwieg taghha mieghu. X’kien it-titolu ta’ Carmelo Sammut?

Jidher car illi Carmelo Sammut gie mghoddi l-fond mertu ta’ l-avviz bhal akkomodazzjoni tieghu ghal perjodu ta’ zmien indeterminat u sakemm jigi bzonnu missier l-attur.

Skond il-kap 16 Art. 1824 hemm il-komodat meta l-oggett mobbli jew immobbli jigi konsenjat ghal zmien determinat jew ghal uzu determinat.

Illi mill-kumpless ta’ xhieda prodott f’dan il-kaz jidher pjuttost ovvju illi l-fond 108, Victory Street, Hamrun gie konsenjat lill-kjamat in kawza ghal uzu determinat u cioe l-akkomodazzjoni tieghu.

Meta imbaghad izzewweg, l-konvenuta marret tghix mieghu u dana bil-kunsens tacitu tal-atturi u tal-kjamat in kawza.

“Bla titolu validu jew legali fil-ligi” ifisser fil-konfront tal-konvenuta illi hija dahlet tghix fil-fond minghajr ma kienet intitolata minghajr dritt u x’aktarx bi vjolenza. Xejn mill-vertenzi tal-fatti f’dan il-kaz ma jikkonforta din it-tezi.

Ili gialadarba jidher illi l-konvenuta tokkupa l-fond b’titolu rikonoxxut mill-ligi taghna, ma jistax jinghad b’ebda mod kif premess fl-avviz, illi l-konvenuta qeghda tokkupa l-fond minghajr titolu validu u legali.

Sikkome ma hemm ebda premessa ohra fic-citazzjoni din il-Qorti ma tistax tippronunzja ruhha fuq kif u come jista jigi terminat t-titolu ta’ komodatum tal-konvenuta stante illi din tkun materja extra petita.

Illi fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell tal-15 ta’ Dicembru 2003, dik l-istess Qorti ppronunzjat ruhha fis-sens li l-korrezzjoni mehtiega fl-okkju ta’ dik il-kawza kellha ssir mill-ewwel Qorti, cioe Qorti tal-Magistrati, “wara li taghmel il-konsiderazzjoni taghha dwar l-element tal-pregudizzju fil-proceduri li kienu saru quddiemha fir-rigward tal-persuni li kienu l-oggett ta’ dan l-izball”.

Din il-Qorti ezaminat is-sentenza tal-Qorti tal-Appell deciza fid-19 t’April 1999 fl-ismijiet “Victor Zammit et vs Joseph Stivala”. F’din is-sentenza citata, il-Qorti tal-Appell irraffermat:
“il-Qorti li tippronunzjhom kellha allura taghmel l-esercizzju mehtieg biex tikkonstata jekk kienx possibbli illi

tikkorregi tali mankanza (mankanza fl-okkju tal-kawza) wara li tistabbilixxi illi l-interessi tal-persuna milquta u mhux indikati fl-okkju ma jkunu ser jigu bl-ebda mod ippregudikati”.

Illi fil-kaz in ezami tali pregudizzju ma jistax jirrizulta proprju minhabba l-fatt illi l-kjamat in kawza Carmelo Sammut, illi allura ismu ma deherx fl-okkju tas-sentenza moghtija fil-10 t’April 1996, illum il-gurnata huwa l-istess persuna illi fuqu gie trasfuz il-gudizzju bhala l-attur f’din il-kawza.

Din il-Qorti allura tista serenament u liberament tirrettifika l-mankanza fl-okkju tas-sentenza odjerna. Dana il-ghaliex una volta li ma jirrizulta ebda pregudizzju ghal xi parti involuta fil-kawza, il-kwistjoni ta’ nullita ta’ proceduri b’ebda mod ma tirrizulta u jirrizulta biss difett procedurali fis-sentenza li qed tigi rettifikata.

Illi ghal dawn il-motivi il-Qorti tichad it-talbiet attrici.

L-ispejjez jibqghu bla taxxa bejn il-partijiet.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------